

Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου είναι κοινωφελές νομικό πρόσωπο, (ΝΠΙΔ) που ιδρύθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού με σκοπό τον σχεδιασμό και την εφαρμογή εθνικής πολιτικής για το βιβλίο και την ανάγνωση.

Είναι ένας ανεξάρτητος οργανισμός, ο οποίος διατυπώνει τη φιλοσοφία μιας σύγχρονης πολιτικής για το βιβλίο, παρακολουθεί και καταγράφει τις εξελίξεις του χώρου, παρέχει συστηματική πληροφόρηση, τεχνική και επιστημονική υποστήριξη στους συντελεστές της ανάπτυξης του βιβλίου, έχοντας πάντοτε το βλέμμα στραμμένο στο αναγνωστικό κοινό, στην εξυπηρέτηση των αναγκών του και τη διεύρυνσή του.

Οι κατευθύνσεις που διαπνέουν την πολιτική του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου είναι οι εξής:

- ✓ Η ανάδειξη της πολλαπλής δυναμικής του βιβλίου ως μέσου διακίνησης ιδεών και διαλόγου, ως πολιτιστικού πυρήνα που μπορεί να τροφοδοτήσει γνωστικές, εκπαιδευτικές, επικοινωνιακές ανάγκες και πολιτιστικά δρώμενα ευρέως φάσματος.
- ✓ Η διεύρυνση της έννοιας του βιβλίου στην κοινωνική συνείδηση έτσι ώστε να αγκαλιάζει όλες τις κατηγορίες βιβλίων, από το επιστημονικό ως το λογοτεχνικό, και η ευρύτερη και αμεσότερη χρησιμοποίησή του ως πηγή γνώσης, πληροφοριών, παιδείας, ψυχαγωγίας.
- ✓ Η κινητοποίηση όλων των συντελεστών παραγωγής και διακίνησης του βιβλίου, η τόνωση του μεταξύ τους διαλόγου ώστε να αποτελούν συγκοινωνούντα δοχεία και η δημιουργία, με βάση αυτό τον πυρήνα, μιας ισχυρής συμμαχίας υπέρ του βιβλίου στην οποία θα εντάσσονται κύτταρα και φορείς της Επιστήμης και των Γραμμάτων καθώς και του ευρύτερου πολιτιστικού χώρου.
- ✓ Παρεμβάσεις επενδυτικού χαρακτήρα στο επίπεδο της υποδομής, έτσι ώστε να διευκολύνεται και να ενισχύεται η αυτοδύναμη δράση των συντελεστών του βιβλίου και η μεταξύ τους συνεργασία.
- ✓ Συντονισμός με όλες τις κρατικές υπηρεσίες, φορείς, ιδρύματα και άτομα που διαθέτουν εμπειρία και έργο σε τομείς που ενδιαφέρουν το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου και προώθηση σε συνεργασία μαζί τους, κοινών στόχων και προγραμμάτων.

ΣΚΟΠΟΙ

Οι σκοποί του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου, όπως περιγράφονται από τον ιδρυτικό του νόμο είναι οι εξής:

α. Η δημιουργία Παρατηρητηρίου βιβλίου και η διεξαγωγή ερευνών και στατιστικών μελετών, που αφορούν τις συνθήκες παραγωγής και διακίνησης του βιβλίου, τη

διάθεσή του στο κοινό, καθώς και την αναγνωστική συμπεριφορά του κοινού.

β. Η δημοσίευση, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, στατιστικών, βιβλιογραφικών, ερευνητικών δεδομένων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Επίσης η έκδοση εντύπων και βιβλίων που σχετίζονται με την κοινωνική ιστορία του βιβλίου, τη σύγχρονη ελληνική και ξένη εκδοτική πραγματικότητα, την ανάγνωση και το αναγνωστικό κοινό.

γ. Η μελέτη της νεότερης ελληνικής εκδοτικής ιστορίας και η ίδρυση μουσείου τυπογραφίας.

δ. Η δημιουργία βιβλιολογικής βιβλιοθήκης και κέντρου τεκμηρίωσης που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες διεπιστημονικής προσέγγισης του βιβλίου και της ανάγκωσης και θα συνδέεται με ελληνικές και ξένες τράπεζες δεδομένων.

ε. Η δημιουργία αρχείου ελλήνων λογοτεχνών και τράπεζας οπτικοακουστικού υλικού.

στ. Η δημιουργία εργαστηρίου επαγγελματικής κατάρτισης που θα αφορά όλα τα επαγγέλματα του βιβλίου.

ζ. Η ανάπτυξη σχέσεων με Διεθνείς Οργανισμούς, εκπαιδευτικά και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού και η συνεργασία σε ερευνητικά προγράμματα και προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

η. Η προώθηση διαρθρωτικών μέτρων υποστήριξης της ελληνικής παραγωγής βιβλίου, καθώς και η υποστήριξη των συντελεστών της.

θ. Η προβολή του ελληνικού βιβλίου στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

ι. Η με κάθε μέσο παροχή πληροφοριών στο αναγνωστικό κοινό, η ανάπτυξη προγραμμάτων προώθησης της ανάγνωσης και η ενίσχυση κάθε πολιτιστικής δραστηριότητας που συμβάλλει στην διάδοση του βιβλίου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ 1995

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου έχει εγκρίνει για το 1995 τις παρακάτω δράσεις, οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης:

1) ΙΔΡΥΣΗ ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Η βιβλιολογική βιβλιοθήκη του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου έχει ως στόχο τη δημιουργία και διαρκή ενημέρωση της ευρύτερης δυνατής συλλογής δημοσιευμάτων (μονογραφιών, περιοδικών, κλπ. σε έντυπη, ηλεκτρονική ή

άλλη μορφή) που έχουν ως θέμα τους ή αφορούν άμεσα ή έμμεσα το βιβλίο. Η συλλογή αυτή θα περιλαμβάνει τόσο «φυσικό» υλικό, πραγματικό δηλαδή υλικό, διαθέσιμο άμεσα στο χώρο της βιβλιοθήκης όσο και «λογικό» υλικό, τη δυνατότητα δηλαδή πρόσβασης, μέσω δικτύου, σε υλικό που βρίσκεται εκτός της βιβλιοθήκης, εντός ή εκτός της χώρας.

Η βιβλιοθήκη στοχεύει να εντάσσει στη «συλλογή» της κάθε δημοσίευμα που αφορά άμεσα ή έμμεσα το βιβλίο, θεωρούμενο από τις ποικίλες οπτικές γωνίες που προσδιορίζουν:

- ✓ Την ιδιότητά του τόσο ως «φυσικού» αντικειμένου, όσο και ως πολιτισμικού, κοινωνικού και οικονομικού παράγοντα.
- ✓ Τα διάφορα στάδια και τις διαδικασίες παραγωγής, διακίνησης, διαχείρισης και χρήσης του και τις ποικίλες κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες που εμπλέκονται σ' αυτές.
- ✓ Τη διεπιστημονική προσέγγιση της θέσης του ρόλου και του μέλλοντός του.
- ✓ Η συλλογή της Βιβλιοθήκης θα καλύπτει, ενδεικτικά, τομείς όπως:
  - ✓ Ιστορία και κοινωνιολογία του βιβλίου, της παραγωγής και της χρήσης του (χειρόγραφα, τυπογραφία, ηλεκτρονική τυπογραφία, ανάγνωση και αναγνωστικό κοινό κλπ.).
  - ✓ Βιβλιοθήκες (ιστορία, λειτουργίες, διαχείριση του βιβλίου).
  - ✓ Εκδοτική (τεχνική, οικονομία, επαγγέλματα, ιστορία κλπ.).
  - ✓ Βιβλίο και Επικοινωνία.
  - ✓ Πολιτική βιβλίου (εθνική, διεθνής κλπ.).
  - ✓ Συντελεστές δημιουργίας του βιβλίου (συγγραφείς, μεταφραστές, εικονογράφοι, θεωρία της λογοτεχνίας, θεωρία της μετάφρασης κλπ.).
  - ✓ Στατιστική της παραγωγής, διακίνησης και χρήσης του βιβλίου.

Παράλληλα, το Κέντρο Τεκμηρίωσης θα κινηθεί σε δύο κατευθύνσεις: αφενός στη συγκέντρωση πρωτογενών στοιχείων που λείπουν παντελώς, και, αφετέρου, στη δικτύωση με βάσεις δεδομένων που διαθέτουν τέτοια στοιχεία, έτσι ώστε να εξασφαλίζει στον ερευνητή, τον επαγγελματία ή τον αναγνώστη πρόσβαση στα εξής δεδομένα:

- ✓ Βιβλιογραφική ενημέρωση ελληνική και ξένη σε θέματα βιβλίου.
- ✓ Αρχείο ελλήνων συγγραφέων και εργογραφία.
- ✓ Αρχείο ελλήνων και ελληνόφωνων μεταφραστών και μεταφράσεων.
- ✓ Αρχείο κριτικής.
- ✓ Αρχείο εκδοτών και βιβλιοπωλείων.

- ✓ Κέντρο υποστήριξης μετάφρασης από και προς τα ελληνικά.
- ✓ Αρχείο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολών για τα επαγγέλματα του βιβλίου.
- ✓ Αρχείο εικονογράφων.

Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, θα συνδεθεί με το Internet και θα συνεργαστεί στενά γι' αυτό το σκοπό με την Εθνική και άλλες Βιβλιοθήκες, το Τμήμα Αρχαιονομίας και Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και τα Τμήματα, Βιβλιοθηκονομίας των ΤΕΙ, τα περιοδικά Διαβάζω και Ιχνηυτής, τις βάσεις δεδομένων της ΠΟΕΒ και του ΚΤΕ, Πανεπιστημιακές Σχολές, τη Στατιστική Υπηρεσία, ξένες Βιβλιοθήκες και τράπεζες δεδομένων, τη στατιστική υπηρεσία της Unesco, τα Cahiers de l'économie du Livre, το Book Research Quarterly, Bowker, Statistica Italiana, κτλ.

Απώτερος στόχος είναι η λειτουργία ενός Παρατηρητηρίου Βιβλίου, το οποίο θα συγκεντρώνει στατιστικά στοιχεία για την παραγωγή και διακίνηση του βιβλίου, τις τάσεις της αναγνωστικής συμπεριφοράς του κοινού, τη σχέση του βιβλίου με τα άλλα ΜΜΕ, τις νέες τεχνολογίες κλπ.

Στόχος είναι να υπάρξουν το ταχύτερο δυνατόν ορισμένα ολοκληρωμένα αρχεία και η δικτύωση με ξένα αρχεία, ώστε να αρχίσει πρακτικά η εξυπηρέτηση τόσο των ειδικών μελετητών, όσο και του ευρύτερου κοινού.

2) ΚΛΑΔΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ενας από τους στόχους του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου είναι ο εντοπισμός των προβλημάτων σε όλα τα στάδια της παραγωγής και διακίνησης του βιβλίου, η επιστημονική ανάλυση αυτών των προβλημάτων και η πολιτική υποστήριξη της επίλυσής τους, σε στενή συνεργασία με τους αντίστοιχους συλλογικούς και συνδικαλιστικούς φορείς.

3) ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ

Στόχος της έρευνας είναι να καταγράψει και να μελετήσει το ελληνικό βιβλιοπωλείο και τα στοιχεία που συνθέτουν την ταυτότητά του.

Η έρευνα αφορά το βιβλιοπωλείο και τους ανθρώπους του: τον βιβλιοπώλη, τον βιβλιοϋπάλληλο, τον πελάτη-αναγνώστη. Το βιβλιοπωλείο και το διπλό του χαρακτήρα: το εμπόριο βιβλίων και τη διακίνηση ιδεών. Το βιβλιοπωλείο και το εμπόρευσμά του: τα βιβλία, τα χαρτικά, τα «άλλα». Το βιβλιοπωλείο και τα προβλήματά του: την

επαγγελματική στέγη, το στοκ, την ενημέρωση, τις παραγγελίες, τα οικονομικά, την οργάνωση.

4) ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Υποτροφίες διαμονής στην Ελλάδα σε δεκαεπτά ξένους φοιτητές που σπουδάζουν στις έδρες Νεοελληνικών των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.

Η πρόσκληση απευθύνεται φέτος στις έδρες της Ιταλίας (12), της Βουλγαρίας (1), της Ουγγαρίας (1), της Ολλανδίας (2), της Φινλανδίας (1). Η φιλοξενία πραγματοποιείται σε συνεργασία με τους δήμους Ανδρου, Βέρροιας, Έδεσσας, Ιωαννίνων, Καλαμάτας, Λευκάδας, Χανίων κλπ. Διάρκεια φιλοξενίας ένας μήνας.

5) ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Διεξαγωγή εμπειρικής κοινωνικής έρευνας για τη διερεύνηση της αναγνωστικής συμπεριφοράς των Ελλήνων. Πρωταρχικός στόχος έρευνας είναι να εκτιμήσει τον αριθμό των αναγνωστών βιβλίου και να διερευνήσει αν και πώς διαφοροποιούνται από τους μη-αναγνώστες, δηλαδή κατά πόσο συνιστούν κάποια διακριτή κοινωνική ομάδα του πληθυσμού με βάση τα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά.

Θα γίνει επίσης, μια πρώτη καταγραφή των «αιτίων» για τις οποίες οι Έλληνες δεν διαβάζουν βιβλία (ή διαβάζουν): Αρχικά με μια δήλωσή τους και επιπροσθέτως με την αναζήτηση διαφόρων συσχετίσεων, όπως είναι οι τρόποι διάθεσης του ελεύθερου χρόνου, η δυνατότητα ή μη, η ευκολία ή όχι πρόσβασης στο βιβλίο μέσω των βιβλιοπωλείων, των Βιβλιοθηκών (δημοσίων και ιδιωτικών) κλπ.

Στο παρόν στάδιο συγκεντρώνονται και μελετώνται επίσης τα στοιχεία των άλλων ευρωπαϊκών χωρών και σχεδιάζονται οι βασικές κατευθύνσεις της έρευνας.

6) ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΕΒΡΟΥ

Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου επέλεξε το νομό Έβρου στη Θράκη, ως νομό-πilotο για την ανάπτυξη ενός προγράμματος προώθησης της ανάγνωσης στην περιφέρεια. Με δεδομένες τις δυσκολίες και τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει ο νομός, η εφαρμογή του προγράμματος εκεί θα προσφέρει πλήρη εικόνα ενός τέτοιου εγχειρήματος στην ελληνική περιφέρεια και θα επιτρέψει να υπολογι-

στεί ο βαθμός δυσκολίας και το οικονομικό κόστος ενός μελλοντικού ευρύτερου προγράμματος.

Με βάση μια ολοκληρωμένη μελέτη θα διατυπωθεί συγκεκριμένη πρόταση συνεργασίας προς το Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Β. Ελλάδος, το Πανεπιστήμιο Θράκης, τη Νομαρχία, τους τοπικούς Δήμους, κλπ. για την προώθηση της ανάγνωσης και την ολοκληρωμένη πολιτιστική παρέμβαση στο Νομό.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο δράσης θα οργανωθούν επίσης εκδηλώσεις γνωριμίας και προβολής στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη του έργου των συγγραφέων του νομού Έβρου, έτσι ώστε να υπάρξει ένας δίαυλος επικοινωνίας με τους δημιουργούς. Ο δίαυλος αυτός προβλέπεται να διευρυνθεί, μελλοντικά σε άλλες περιφέρειες της χώρας.

7) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΧΩΡΟΥ ΣΤΗ ΣΤΟΑ ΟΡΦΕΩΣ

Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου ανταποκρίθηκε στο αίτημα συνεργασίας της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας, η οποία προτίθεται να δημιουργήσει ένα πρότυπο βιβλιοχώρο στη στοά Ορφέως. Κρίνοντας ότι ένας τέτοιος χώρος στο κέντρο της πόλης αποτελεί σημαντική συμβολή στην προώθηση του βιβλίου και στην εξυπηρέτηση του αναγνώστη, πρόσφερε στην Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία την αναγκαία τεχνική υποστήριξη.

8) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΩΝ

Στο πλαίσιο της τεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης των φορέων και συντελεστών του βιβλίου, το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου παρέιχε στην ΠΟΕΒ την πληροφόρηση και την αναγκαία τεχνογνωσία για την υποβολή προγράμματος κατάρτισης 200 ωρών. Στο πρόγραμμα κλήθηκαν να συμμετέχουν οι εκδοτικοί οίκοι και τα βιβλιοπωλεία της Αθήνα και των άλλων πόλεων που επιθυμούν να καταρτίσουν το προσωπικό τους.

Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου ανέλαβε την επιστημονική ευθύνη του προγράμματος και η ΠΟΕΒ την υλοποίηση και τη διαχείριση.

(Συνέντευξη τύπου, 7-6-1995).

Παρουσίαση: **Χ. Οικονομοπούλου**
μέλος Δ.Σ. Ε.Κ.Β. (εκπρόσωπος ΕΕΒ).